



امتحان درس : منطق

نام و نام خانوادگی :

وقت امتحان : ۷۵ کد : ۱۰۳-۹۸۰۳۰۷

رشته : انسانی

کلاس : دهم

دانش آموز عزیز شما می‌توانید پاسخنامه امتحان را دو ساعت پس از پایان امتحان در پورتال مدرسه ملاحظه نمایید.

[www.bagheralolum.sch.ir](http://www.bagheralolum.sch.ir)

۱. عبارات درست را با علامت (ص) و عبارات نادرست را با علامت (غ) مشخص نمایید: (۲۰۰ نمره)

- ۱.۱. عبارت «گل‌های باغچه خانه ما» یک تصور است.
- ۱.۲. لفظ «حاتم» در عبارت «او حاتم بخشی می‌کند» دارای دلالت مطابقه است.
- ۱.۳. ترکیب کردن مجموعه‌ای از تصورات مجهول برای رسیدن به تصورات معلوم را تعریف می‌گویند.
- ۱.۴. برای داشتن استنتاج استقرای قوی، نمونه‌ها باید تصادفی و بیانگر همه طیف‌ها باشد.
- ۱.۵. سور قضیه، دامنه مصادیق موضوع را مشخص می‌کند.
- ۱.۶. برای تبدیل شکل اول به شکل چهارم کافی است، نتیجه را ثابت نگه داریم و جای مقدمات قیاس شکل اول را عوض کنیم.
- ۱.۷. وجه تسمیه وجه قضایای شرطی متصل این است که نوعی وابستگی میان اجزای آن برقرار است.
- ۱.۸. در ارزیابی اعتبار استدلال، تنها توجه به صادق بودن نتیجه کافی است.

۲. جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید: (۲۰۵ نمره)

- ۲.۱. وظیفه منطق جلوگیری از ..... است.
- ۲.۲. در طبقه بندی مفاهیم، اقسام مختلف یک طبقه نسبت به دیگری نسبت و رابطه ..... دارند.
- ۲.۳. تعریف یک چیز با استفاده از خودش (تعریف شی به خود) را ..... می‌نامند.
- ۲.۴. به رابطه ایجابی و سلبی در اجزای قضیه ..... گفته می‌شود.
- ۲.۵. دو قضیه که در سور ..... و در نسبت ..... دارند، متداخل نامیده می‌شوند.
- ۲.۶. در شکل چهارم قیاس اقترانی، حد وسط در مقدمه اول ..... و در مقدمه دوم ..... است.
- ۲.۷. هرگاه بدون ذکر دلیل سعی در کم رنگ و بی‌اهمیت نشان دادن بعضی از ابعاد یک پیام و یا تلاش برای برجسته کردن بعضی از ابعاد دیگر داشته باشیم به ترتیب دچار مغالطه ..... و ..... شده ایم.

۳. هر یک از موارد درون جعبه زیر با کدام یک از موارد در ارتباط است (بنویسید)؟ (۱۲۵ نمره)

(توسل به احساسات - توسل به معنای ظاهری - تله‌گذاری - بار ارزشی کلمات - شیوه نگارشی کلمات - اشتراک لفظ)

- ۳.۱. به کار بردن معانی مطابقی، تضمینی و التزامی کلمات به جای یکدیگر
- ۳.۲. میل دارید با ما غذا بخورید؟ نه میل ندارم
- ۳.۳. عفو لازم نیست اعدامش کنید
- ۳.۴. هندوانه زیر بغل کسی گذاشتن
- ۳.۵. آقای قاضی موکل من به بیماری سرطان مبتلا است
۴. گزینه‌های درست را انتخاب کنید: (۱۲۵ نمره)
- ۴.۱. مفاهیم زیر به ترتیب «جزئی - کلی» هستند.
- الف) آن استاد - نماز ظهر  
ب) مولود کعبه - کوه یاقوت
- ۴.۲. نتیجه از مقدمات جزئی به کلی تر می‌رسیم.
- الف) استدلال قیاسی  
ب) استدلال استقرایی

- ۴.۳. یکی از راه های مقابله با استدلال تمثیلی نادرست ..... است.
- الف) یافتن استدلال تمثیلی موافق با آن (ب) یافتن استدلال تمثیلی مخالف با آن
- ۴.۴. هدف ما در این استدلال شکست دادن طرف مقابل است.
- الف) خطابه (ب) جدل
- ۴.۵. مغالطه تله گذاری و مسموم کردن چاه در حیطة مغالطه های ..... می باشد.
- الف) در الفاظ و تعریف (ب) در اثر عوامل روانی

۵. به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید: (۰.۵ نمره)

- ۵.۱. نسبت برقرار میان دو مفهوم کلی «باهوش» و «دانش آموز» چیست؟
- ۵.۲. دایره های نشان دهنده رابطه میان دو کلی «باهوش» و «دانش آموز» به چه صورت خواهد بود؟
۶. انواع تعریف های زیر را مشخص نمایید: (۱.۰۰ نمره)

۶.۱. شعر: سخن خیال انگیز

۶.۲. غلات: دانه هایی مانند گندم و جو و برنج

۶.۳. نیوشا: شنوا

۶.۴. آب: جسم مایع، شفاف و بی بو و بی مزه

۷. اشکال تعاریف زیر را مشخص نمایید: (۰.۵ نمره)

۷.۱. سرماخوردگی: بیماری واگیردار

۷.۲. خورشید: سکه طلایی آسمان

۸. کدام یک از جملات زیر قضیه نامیده می شوند؟ چرا؟ (۰.۵ نمره)

۸.۱. نبود کاش مهر را پایان

۸.۲. سجده، بوسه زدن بر خاک آستان ذات بی نهایت است

۹. مطالب خواسته شده را طبق قضیه اصل استخراج نمایید: (۱.۰۵ نمره)

**(هیچ مومنی مردم آزار نیست)**

۹.۱. تناقض:

۹.۲. تداخل:

۹.۳. عکس مستوی:

۱۰. هر گاه قضیه (هر الف ب است) صادق باشد؛ آن گاه «متضاد» و «متداخل» آن به لحاظ صدق یا کذب یا چگونه خواهد بود؟ (۰.۵ نمره)

۱۱. شکل هر یک از قیاس های زیر را مشخص نمائید: (شماره ۰.۷۵ نمره)

۱۱.۱. هر دانش آموزی طالب علم است.

بعضی طالب علم ها نقاش هستند.

هر کبوتری پرنده است.

هر کبوتری دانه خوار است.

۱۱.۲. هر ایرانی آسیائی است.

هر تهرانی آسیائی است.

۱۲. اعتبار قیاس های زیر را بررسی نمائید و در صورت عدم اعتبار، دلیل آن را ذکر نمائید: (۱.۵ نمره)

۱۲.۱. بعضی الف ب نیست

هر ب ج است.

بعضی الف ج نیست

۱۲.۲. هر الف ب است

هیچ ج ب نیست

هیچ الف ج نیست

۱۲.۳. بعضی الف ب است

بعضی ب ج است

بعضی الف ج است

۱۳. مقدم و تالی را در بیت زیر مشخص نمائید: (۰.۵ نمره)

**- اگر روزی یقین کردی، جهان جای کمی دارد / چو من سر در گریبان کن؛ گریبان عالمی دارد -**

۱۴. اقسام قضایای شرطی منفصل را مشخص کنید: (۰.۷۵ نمره)

۱۴.۱. رشته تحصیلی مریم یا انسانی است یا تجربی

۱۴.۲. جاده یا یکطرفه است یا دو طرفه

۱۴.۳. انسان خوش اخلاق یا نزد خدامحبوب است یا نزد مردم

۱۵. نوع و اعتبار استدلال های زیر را تعیین و نتیجه آن ها را بنویسید: (۱.۰۰ نمره)

۱۵.۱. هر قضیه یا موجه است یا سالبه. این قضیه موجه است، پس .....

۱۵.۲. می هر کسی دیپلم انسانی دارد، آرایه ادبی داند. دارد او دیپلم انسانی. پس.....

۱۶. نوع مغالطه های زیر را مشخص کرده و دلیل آن را بنویسید: (۱۰۰ نمره)

۱۶.۱. بعضی انسان های خوشبخت ثروتمند هستند پس هر ثروتمندی انسان خوشبختی است.

۱۶.۲. ماست از شیر است و شیر مایع است پس ماست مایع است.

۱۷. هر یک از استدلال های زیر کدام قسم از قیاس استثنایی است؟ اعتبار یا عدم اعتبار آن ها را بررسی کنید: (۱۰۰ نمره)

۱۷.۱. اگر او دهم انسانی باشد، کتاب منطق را خوانده است،

کتاب منطق را خوانده است.

پس او دهم انسانی است.

۱۷.۲. اگر جاده بسته باشد، مسافران نمی آیند.

جاده بسته نیست.

پس مسافران می آیند.

۱۸. مغالطه مسموم کردن چاه را ضمن یک مثال تعریف نمائید: (۰.۵ نمره)

۱۹. به موضوع زیر توجه کنید و به کمک استنتاج بهترین تبیین دو نتیجه که می توان از آن گرفت را بنویسید: (۰.۵ نمره)

— مرد جوانی در میان خیابان دراز کشیده است و ناله می کند و بر خود می پیچد ...

۲۰. تفاوت مهم میان متفکر نقاد و متفکر غیرنقاد در چیست؟ (۱۰۰ نمره)